## 25. MEKTUP

٢٥- ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الْخَامِسُ وَالْعِشْرُونَ: اِلَى الْمُلاَّ طَاهِرِ الْبَدَخْشِيِّ فِي بَيَانِ النَّتَائِجِ وَتَرَقِّي الْمَرَاتِبِ الَّتِي تَحْصُلُ مِنَ الذِّكْرِ وَتِلاَوَةِ الْقُرْآنِ وَاَدَاءِ الصَّلاَةِ ﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلاَمٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى لاَ بُدَّ لِمُبْتَدِئِ طَلَبَةِ هٰذِهِ الطَّرِيقِ مِنَ الذِّكْرِ فَاِنَّ تَرَقِّيَهُ مَرْبُوطٌ بِتَكْرَارِ الذِّكْرِ بِشَرْطِ اَنْ يَأْخُذَهُ مِنَ الشَّيْخِ الْكَامِلِ الْمُكَمِّلِ فَاِنْ لَمْ يَكُنْ بِهٰذَا الشَّرْطِ فَكَثِيرًا مَّا يَكُونُ مِنْ قَبِيلِ اَوْرَادِ الاَبْرَارِ الَّتِي نَتِيجَتُهَا الثَّوَابُ لاَ دَرَجَةُ الْقُرْبِ الَّتِي تَتَعَلَّقُ بِالْمُقَرَّبِينَ وَاِنَّمَا قُلْتُ كَثِيرًا مَّا يَكُونُ مِنْ قَبِيلِ اَوْرَادِ الاَبْرَارِ فَاِنَّهُ يَجُوزُ اَنْ يُرَبِّيَ فَضْلُ الْحَقِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ الطَّالِبَ بِلاَ تَوَسُّطِ شَيْخٍ وَيَجْعَلَهُ تَكْرَارُ الذِّكْرِ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ بَلْ يَجُوزُ اَنْ يُشَرَّفَ بِمَرَاتِبِ الْقُرْبِ مِنْ غَيْرِ تَكْرَارِ ذِكْرٍ أَيْضًا وَيَكُونَ مِنْ اَوْلِيَائِهِ تَعَالَى وَالشَّرْطُ الْمَذْكُورُ اِنَّمَا هُوَ بِاعْتِبَارِ الاَكْثَرِ الاَغْلَبِ وَعَلَى وَفْقِ الْحِكْمَةِ وَالْعَادَةِ فَاِذَا تَمَّتِ الْمُعَامَلَةُ الَّتِي كَانَتْ مَرْبُوطَةً بِالذِّكْرِ بِفَضْلِ اللّٰهِ سُبْحَانَهُ وَتَيَسَّرَ الْخَلاَصُ مِنَ التَّعَلُّقِ بِآلِهَةِ الْهَوَى وَصَارَتِ الاَمَّارَةُ مُطْمَئِنَّةً فَحِينَئِذٍ لاَ يَحْصُلُ التَّرَقِّي مِنَ الذِّكْرِ وَيَكُونُ حُكْمُ الذِّكْرِ حُكْمَ اَوْرَادِ الاَبْرَارِ وَقَطْعُ مَرَاتِبِ الْقُرْبِ فِي ذٰلِكَ الْمَوْطِنِ مَرْبُوطٌ بِتِلاَوَةِ الْقُرْآنِ وَاَدَاءِ الصَّلاَةِ بِطُولِ الْقُنُوتِ وَمَا كَانَ يَتَيَسَّرُ اَوَّلاً بِالذِّكْرِ يَتَيَسَّرُ حِينَئِذٍ بِتِلاَوَةِ الْقُرْآنِ خُصُوصًا اِذَا كَانَتْ فِي الصَّلاَةِ وَبِالْجُمْلَةِ اَنَّ الذِّكْرَ حِينَئِذٍ يَكُونُ حُكْمُهُ حُكْمَ تِلاَوَةِ الْقُرْآنِ فِي الاِبْتِدَاءِ فِي كَوْنِهِ مِنْ قَبِيلِ اَوْرَادِ الاَبْرَارِ وَيَكُونُ حُكْمُ التِّلاَوَةِ حُكْمَ الذِّكْرِ فِي الاِبْتِدَاءِ وَالْوَسَطِ حَيْثُ كَانَ مِنَ الْمُقَرِّبَاتِ وَالْعَجَبُ اَنَّ الذِّكْرَ اِذَا كُرِّرَ فِي ذٰلِكَ الْوَقْتِ بِعُنْوَانِ تِلاَوَةِ الْقُرْآنِ لِكَوْنِهِ مِنْ كَلِمَاتِ الآيَاتِ الْقُرْآنِيَّةِ وَشُرِعَ فِيهِ بِالاِسْتِعَاذَةِ يَتَرَتَّبُ عَلَيْهِ مِنَ الْفَائِدَةِ مَا يَتَرَتَّبُ عَلَى تِلاَوَةِ الْقُرْآنِ فَاِنْ لَمْ يُكَرَّرْ بِعُنْوَانِ الْقِرَائَةِ يَكُونُ مِثْلَ عَمَلِ الاَبْرَارِ وَلِكُلِّ عَمَلٍ مَقَامٌ وَمَوْسِمٌ فَاِنْ اُدِّيَ فِي مَوْسِمِهِ يَكُونُ لَهُ حُسْنٌ وَمَلاَحَةٌ وَاِلاَّ فَكَثِيرًا مَّا يَكُونُ خَطَأً وَاِنْ كَانَ حَسَنَةً فِي ذَاتِهِ اَلاَ تَرَى اَنَّ قِرَائَةَ الْفَاتِحَةِ فِي التَّشَهُّدِ خَطَأٌ وَاِنْ

كَانَتْ اُمَّ الْكِتَابِ فَكَانَ الشَّيْخُ فِى هٰذَا الطَّرِيقِ مِنَ الضَّرُورِيَّاتِ وَتَعْلِيمُهُ مِنْ اَهَمِّ الْمُهِمَّاتِ وَبِدُونِهِ خَرْطُ الْقَتَادِ قَالَ وَاحِدٌ مِنَ الاَعِزَّةِ ﴿شِعْرٌ﴾

مِنْ أَجْلِ كَوْنِكَ فِى الْبِدَايَةِ اَحْوَلاَ * لاَ بُدَّ مِنْ شَيْخٍ يَقُودُكَ اَوَّلاَ

وَالسَّلاَمُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى.

## TÜRKÇE ANLAMI

- **Molla Tâhir el-Bedahşî'ye yazılmıştır.**
- **Namaz, Kur'ân tilaveti ve zikirle ulaşılan mertebeler ve neticeleri.**

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd ve onun seçtiği kullara selam olsun. Bu yolun başında olan mübtedî mutlaka zikir yapmalıdır. Çünkü yükselmesi zikre bağlıdır. Tabiî ki zikrin, kâmil ve mükemmil olan bir mürşidden alınması gerekir. Eğer bu şart bulunmazsa bu zikir çoğunlukla, neticesinde sevap elde edilen ancak mukarreb kullarla ilgili olan yakınlık derecesine ulaştırmayan, ebrârın virdleri kabilinden olur.

"Çoğunlukla, ebrâr virdleri kabilindendir" şeklinde bir ihtiyatlı bir ifade kullandım. Zira Hak Sübhânehû'nun, sâliki her hangi bir şeyhin aracılığı olmaksızın da terbiye etmesi, zikir ile onu mukarreb kullardan kılması, hatta zikri tekrar etmeksizin yakınlık mertebelerine kavuşturması ve sâlikin bu şekilde Allah Sübhânehû'nun velîlerinden olması mümkündür.

Zikrin bir mürşid-i kâmilden alınması gerektiği şeklinde yukarıda zikrettiğimiz şart çoğunluk ve genellik itibariyledir... Hikmet ve adete göredir.

Zikre bağlı olan muamele Hak Sübhânehû'nun ihsânıyla tamamlanıp, hevâ ilahlarıyla ilgilenme durumundan kurtuluş mümkün olursa ve nefs-i emâre, nefs-i mutmainneye dönüşürse artık o zaman terakkî zikirle hâsıl olmaz... Bundan böyle zikrin hükmü ebrâr kulların virtlerinin hükmündedir. Bu makamda yakınlık mertebelerini katetmek Kur'ân okumaya ve namazları uzatarak ve huşu

içinde kılmaya bağlıdır. Daha önce zikirle ulaşılanlara artık Kur'ân okumakla, özellikle de namazda okumakla ulaşılır.

Hulâsa bu durumda zikrin hükmü, ebrârın virdlerinden olması hasebiyle başlangıçta Kur'ân tilâveti hükmündedir. Tilâvetin ise yaklaştırıcılardan olması hasebiyle, başlangıçta ve ortada zikir hükmünü alır.

İlginçtir ki bu durumda Kur'ân âyetlerinden olduğu için, Kur'ân tilâveti adıyla zikir tekrarlanırsa ve zikre de istiâze ile başlanırsa, Kur'ân okuma sonucu ulaşılan faydalar bu zikir sonucunda da elde edilir.

Ancak zikir, Kur'ân tilâveti adıyla tekrarlanmazsa, ebrâr kulların ameli gibi olur. Her amelin bir yeri ve zamanı vardır. Eğer zamanında eda edilirse güzel ve hoş olur. Yoksa kendisi güzel bir amel olsa bile, çoğunlukla yanlış olur.

Bunu bir misalle açıklarsak; mesela Fâtiha sûresinin teşehhüdde okunması yanlıştır. Bu sûrenin ümmü'l-kitâb olması sonucu değiştirmez. Dolayısıyla mürşid, bu yolda olmazsa olmazlardandır... Onun öğretmesi en mühim işlerdendir. Yoksa boşa kürek çekilmiş olunur. Büyüklerden biri şöyle demiştir:

*"Başlangıçta şaşı olduğun için*
*Öncelikle seni yönlendirecek bir mürşid elzemdir."*

Selâm olsun hidâyete tâbi olanlara.

⟡ KELİME ANLAMI ⟡

**25. ﴿اَلْمَكْتُوبُ الْخَامِسُ وَالْعِشْرُونَ﴾ Yirmi beşinci mektup** *(Kime gönderilmiştir?)* **اِلَى الْمُلَّا طَاهِرِ الْبَدَخْشِي Molla Tahir el-Bedahşi'ye** *(Ne hakkındadır?)* **فِي بَيَانِ النَّتَائِجِ Neticelerin beyanı** *(Daha?)* **وَتَرَقِّي الْمَرَاتِبِ Ve mertebelerin yükselmesinin beyanı hakkındadır الَّتِي تَحْصُلُ مِنَ الذِّكْرِ Ki, bu mertebeler zikirden hasıl oluyor** *(Daha neden?)* **وَتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ Kuran okumaktan وَاَدَاءِ الصَّلَاةِ Ve namaz kılmaktan ➢**

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ Hamd Allah'a وَسَلَامٌ Selam ise عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفٰى Seçtiği kullarına olsun لَا بُدَّ Gereklidir *(Kime?)* لِمُبْتَدِئِ طَلَبَةِ هٰذِهِ الطَّرِيقِ Bu yolun yeni talebelerine *(Neden gerekir?)* مِنَ الذِّكْرِ Zikirden فَاِنَّ تَرَقِّيَهُ Çünkü o talebenin yükselmesi *(Nedir?)* مَرْبُوطٌ بِتَكْرَارِ الذِّكْرِ Zikrin tekrarlanmasına bağlıdır *(Hangi şartla?)* بِشَرْطِ اَنْ يَأْخُذَهُ O zikri alması şartıyla *(Kimden?)* مِنَ الشَّيْخِ الْكَامِلِ الْمُكَمِّلِ Eren ve erdiren bir mürşitten فَاِنْ لَمْ يَكُنْ بِهٰذَا الشَّرْطِ Eğer bu şart ile olmazsa فَكَثِيرًا مَا يَكُونُ Çoğu kere bu zikir olur *(Neden?)* مِنْ قَبِيلِ اَوْرَادِ الْاَبْرَارِ Ebrar kulların virtleri kabilinden الَّتِي نَتِيجَتُهَا الثَّوَابُ Ki onun neticesi sevaptır لَا دَرَجَةُ الْقُرْبِ Yakınlık derecesi değildir الَّتِي Öyle yakınlık derecesi ki تَتَعَلَّقُ بِالْمُقَرَّبِينَ Mukarreb kullarla ilgilidir وَاِنَّمَا قُلْتُ Doğrusu ben dedim ki: كَثِيرًا مَا يَكُونُ Çoğu kere olur *(Neden?)* مِنْ قَبِيلِ اَوْرَادِ الْاَبْرَارِ Ebrar kulların virtleri kabilinden فَاِنَّهُ يَجُوزُ Çünkü caizdir *(Ne?)* اَنْ يُرَبِّيَ فَضْلُ الْحَقِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ Hak Subhânehu'nun fazl-ı kereminden terbiye etmesi *(Kimi?)* اَلطَّالِبَ Talebeyi *(Nasıl?)* بِلَا تَوَسُّطِ شَيْخٍ Şeyhin aracılığı olmaksızın *(Daha ne caizdir?)* وَيَجْعَلَهُ تَكْرَارُ الذِّكْرِ Zikrin tekrarının onu kılması *(Kimlerden?)* مِنَ الْمُقَرَّبِينَ Mukarreb kullardan بَلْ يَجُوزُ Bilakis caizdir *(Ne?)* اَنْ يُشَرَّفَ Şereflenmesi *(Ne ile?)* بِمَرَاتِبِ الْقُرْبِ Yakınlık mertebeleriyle *(Nasıl)* وَيَكُونَ مِنْ اَوْلِيَائِهِ تَعَالٰى مِنْ غَيْرِ تَكْرَارِ ذِكْرٍ أَيْضًا Zikir tekrarı dahi olmadan Ve Allah Teâlâ'nın veli kullarından olması (caizdir) وَالشَّرْطُ الْمَذْكُورُ Zikredilen şart اِنَّمَا هُوَ O sadece بِاعْتِبَارِ الْاَكْثَرِ الْاَغْلَبِ Çoğunluk ve genel itibarıyladır وَعَلٰى وَفْقِ الْحِكْمَةِ وَالْعَادَةِ Hikmet ve adete uygun olandır فَاِذَا تَمَّتِ الْمُعَامَلَةُ Muamele tamamlandığı zaman الَّتِي Öyle muamele ki كَانَتْ مَرْبُوطَةً بِالذِّكْرِ Zikre bağlı idi *(Ne ile tamamlandığı zaman?)* بِفَضْلِ اللّٰهِ سُبْحَانَهُ Allah Subhânehu'nun fazlı keremiyle وَتَيَسَّرَ الْخَلَاصُ Ve kurtuluş nasip olduğu zaman *(Neden?)* مِنَ التَّعَلُّقِ Alakadan *(Ne ile?)* بِآلِهَةِ الْهَوٰى Nefsani ilahlarla وَصَارَتِ الْاَمَّارَةُ Ve nefis-i emmare olduğu zaman *(Ne?)* مُطْمَئِنَّةً Mutmainne فَحِينَئِذٍ Bu durumda

وَيَكُونُ حُكْمُ Zikirden terakki (yükseliş) hasıl olmaz لاَ يَحْصُلُ التَّرَقِّي مِنَ الذِّكْرِ Ve zikrin hükmü olur *(Ne olur?)* حُكْمَ اَوْرَادِ الاَبْرَارِ Ebrar kulların virtlerinin hükmü فِي ذٰلِكَ Yakınlık mertebelerini kat etmek *(Nerede?)* وَقَطْعُ مَرَاتِبِ الْقُرْبِ وَاَدَاءِ Bu makamda الْمَوْطِنِ Kuran okumaya bağlıdır *(Daha?)* مَرْبُوطٌ بِتِلاَوَةِ الْقُرْآنِ وَمَا كَانَ يَتَيَسَّرُ اَوَّلاً Ve namaz kılmaya *(Nasıl?)* بِطُولِ الْقُنُوتِ Uzun kıraatle الصَّلاَةِ بِالذِّكْرِ İlk başta zikirle elde edilen şey يَتَيَسَّرُ حِينَئِذٍ بِتِلاَوَةِ الْقُرْآنِ Bu durumda Kuran okumakla elde edilir خُصُوصًا Özellikle اِذَا كَانَتْ فِي الصَّلاَةِ Namazda olduğu zaman وَبِالْجُمْلَةِ Kısacası, اَنَّ الذِّكْرَ حِينَئِذٍ Bu durumda zikir يَكُونُ حُكْمُهُ Onun hükmü olur *(Ne?)* حُكْمَ تِلاَوَةِ الْقُرْآنِ فِي الاِبْتِدَاءِ Başlangıçta Kuran okumanın hükmü *(Ne hususunda?)* فِي كَوْنِهِ Onun olması hususunda *(Neden?)* مِنْ قَبِيلِ اَوْرَادِ الاَبْرَارِ Ebrar kulların virtleri kabilinden وَيَكُونُ Ve olur *(Ne?)* حُكْمُ التِّلاَوَةِ Kuran okumanın hükmü *(Ne olur?)* حُكْمَ الذِّكْرِ Zikrin hükmü *(Neredeki?)* فِي الاِبْتِدَاءِ وَالْوَسَطِ Başlangıçta ve ortadaki حَيْثُ Zira, كَانَ Kuran okumak olmuştur *(Neden?)* مِنَ الْمُقَرِّبَاتِ Yakınlaştırıcılardan وَالْعَجَبُ İlginçtir ki, اَنَّ الذِّكْرَ Zikir اِذَا كُرِّرَ Tekrarlandığında *(Ne zaman?)* فِي ذٰلِكَ الْوَقْتِ Bu vakitte *(Ne ile?)* بِعُنْوَانِ تِلاَوَةِ الْقُرْآنِ Kuran tilaveti adıyla *(Niçin?)* لِكَوْنِهِ O zikir olduğu için *(Neden?)* مِنْ كَلِمَاتِ الآيَاتِ الْقُرْآنِيَّةِ Kuran ayetlerinin kelimelerinden وَشُرِعَ فِيهِ Ve zikre başlandığında *(Ne ile?)* بِالاِسْتِعَاذَةِ İstiaze (euzu besmele) ile يَتَرَتَّبُ عَلَيْهِ Zikir üzerine terettüp eder, gelir *(Neden?)* مِنَ الْفَائِدَةِ Faideden *(Ne gelir?)* مَا يَتَرَتَّبُ عَلَى تِلاَوَةِ الْقُرْآنِ Kuran tilaveti üzerine gelen faide فَاِنْ لَمْ يُكَرَّرْ Şayet tekrarlanmazsa *(Ne ile?)* بِعُنْوَانِ الْقِرَائَةِ Kuran tilaveti adıyla يَكُونُ مِثْلَ عَمَلِ الاَبْرَارِ Ebrar kulların ameli gibi olur وَلِكُلِّ عَمَلٍ Ve her amel için vardır *(Ne?)* مَقَامٌ وَمَوْسِمٌ Bir yer ve zaman فَاِنْ اُدِّيَ فِي مَوْسِمِهِ Eğer zamanında yerine getirilirse يَكُونُ لَهُ O amel için olur *(Ne?)* حُسْنٌ وَمَلاَحَةٌ Bir hoşluk ve güzellik وَاِلاَّ Zamanında yerine getirilmez ise فَكَثِيرًا مَا يَكُونُ خَطَأً Çoğu kere hata olur

أَنَّ Görmez misin ki? أَلاَ تَرَى Haddi zatında güzel olsa da وَإِنْ كَانَ حَسَنَةً فِى ذَاتِهِ خَطَأٌ *(Nedir?)* Tahiyyatta فِى التَّشَهُّدِ *(Nerede?)* Fatiha suresini okumak قِرَائَةَ الْفَاتِحَةِ Hatadır وَإِنْ كَانَتْ أُمَّ الْكِتَابِ Her ne kadar fatiha ümmül kitap olsa da فَكَانَ الشَّيْخُ Dolayısıyla şeyh olmuştur *(Nerede?)* فِى هٰذَا الطَّرِيقِ Bu yolda *(Neden olmuştur?)* مِنَ الضَّرُورِيَّاتِ Zaruri şeylerden وَتَعْلِيمُهُ Onun öğretmesi de olmuştur *(Neden?)* مِنْ اَهَمِّ الْمُهِمَّاتِ Önemlilerin en önemlisinden وَبِدُونِهِ Şeyh olmadan خَرْطُ الْقَتَادِ Dikenleri elle sıyırmak vardır قَالَ وَاحِدٌ مِنَ اْلاَعِزَّةِ Büyüklerden biri şöyle dedi ﴿شِعْرٌ﴾ Şiir:

اَحْوَلاً *(Ne?)* Başlangıçta فِى الْبِدَايَةِ *(Ne zaman?)* Sen olduğun için مِنْ أَجْلِ كَوْنِكَ Şaşı لاَ بُدَّ مِنْ شَيْخٍ Bir şeyh lazımdır *(Öyle şeyh ki,)* يَقُودُكَ Seni yönlendiriyor *(Ne zaman?)* اَوَّلاً Başlangıçta

وَالسَّلاَمُ Selam olsun *(Kime?)* عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى Hidayete tabi olana...